

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 05.09.2023

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Yeşil Sol Parti Grup Başkanvekili

Erzurum Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde uzunca bir süredir hak ihlalleri yaşanmakta ve insan onurunu ayaklar altına alan düzenleme ve uygulamalar artarak devam etmektedir. Cezaevlerinden her gün tarafıma ağır hak ihlallerinin yaşandığına dair bilgiler gönderilmektedir.

Yine tarafıma iletilen ve ağır hak ihlali içeren bir durum da Silivri Cezaevinde kalmakta olan Celalettin Can'ın maruz kaldığı uygulamalar olmuştur. 1 Eylül'de Metris cezaevine getirilen Celalettin Can'a 2 gün su ve yemek verilmemiş olması cezaevleri pratiğini göstermesi bakımından dikkat çekici olmuştur. Celalettin Can aynı zamanda hasta tutuklu olup ilaç içmesi için gerekli suyun verilmemesi işkence ve kötü muamele örneğidir.

Kötü muamele ve adalete aykırılık bununla da sınırlı kalmamış; Celalettin Can'ın sevk edildiği Silivri Cezaevinde resmen ilan edilmiştir. Şöyle ki, Celalettin Can Silivri Cezaevine gittiğinde kalmak istediği koğuş sorulmuş; Bekir Kaya, Can Atalay, Osman Kavala ve Gezi tutuklularının yanında kalma talebi kabul edilmemiştir. Öte taraftan Celalettin Can'ın, tek başına kalma talebi de sağlık durumunun kötü olması nedeniyle kabul edilmemiştir. Daha evvel birlikte kaldığı ve tanıdığı bir mahpus ile kalma talebi ise mahpusun '*tarafsız olmadığı*' belirtilmek suretiyle kabul edilmiştir. Bu durumun can alıcı boyutu ise koğuştaki bulunan diğer mahpuslar tarafından da ifade edildiği üzere '*bu koğuştaki kalanların*' denetimli serbestlikten yararlandırılmamalarıdır. Nitekim bu husus, yani o koğuştaki kalanların denetimli serbestlik hakkından yararlandırılmamaları, diğer cezaevi görevlileri tarafından da üstü kapalı bir şekilde teyit edilmiştir.

Bu yaşananların, hukuki haklardan herkesin eşit bir biçimde yararlanmadığına dair söylemlerimizi ispat ediyor olması son derece çarpıcıdır. Yani denetimli serbestlik, koşullu salıverilme, af gibi, herkese uygulanan yasal haklar, bazı mahpuslar için uygulanmamaktadır. Yüzlerce hasta, hatta ağır hasta mahpus ölüme terkedilmekte, yüzlerce mahpus İfadi Gözlem

Kurulu raporları ile infazlarını tamamladıkları halde cezaevinde tutulmaya devam etmektedir. Nitekim dün, yani 6 Eylül günü yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Madımak sanıklarının tahliyesi bu eşitsiz yaklaşımın ilanı olmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Metris Cezaevine getirilen Celalettin Can'a neden 2 gün boyunca yemek ve su verilmemiştir?
- 2- İlaç içmesi gereken Celalettin Can'a su dahi verilmemesinin izahı nedir?
- 3- Celalettin Can'a kalmak istediği koğuş sorulduğu halde neden Bekir Kaya, Can Atalay, Osman Kavala ve Gezi tutuklularının yanında kalma talebi kabul edilmemiştir?
- 4- Celalettin Can'ın, tek başına kalma talebi de sağlık durumunun kötü olması nedeniyle kabul edilmemiş olup, cezaevinde tek başına yaşamını idame ettiremez durumda olan birisi için neden denetimli serbestlik gibi seçenek yaptırımlar uygulanmamaktadır?
- 5- Celalettin Can'ın daha evvel birlikte kaldığı ve tanıdığı bir mahpus ile kalma talebine neden mahpusun '*tarafsız olmadığı*' belirtilmiştir? Mahpusların düşüncelerine göre cezaevinde ayrıma tutulma yaklaşımlarının izahı nedir?
- 6- Cezaevi idarelerince "tarafsız" olmadığı şeklinde kategorize edilen mahpusların, denetimli serbestlikten yararlandırılmama gerekçeleri nedir?
- 7- Tarafsız olmayan bireylerin denetimli serbestlik gibi yasal haklardan yararlanmamalarına dair bir düzenleme mi mevcuttur? Böyle bir düzenleme olmadığı halde yasal haklardan herkesin eşit bir şekilde yararlandırılmamalarındaki keyfiyetin sebebi nedir? Mahpuslara yönelik uygulamalardaki keyfiyetin sonlandırılmasına dair bir çalışma neden yürütülmemektedir?
- 8- Cumhurbaşkanlığı tarafından, 2 Temmuz 1993'te 33 kişinin yakılarak katledilmesine ilişkin Sivas Katliamı davasında idama mahkum edilen Hayrettin Gül'ün ağırlaştırılmış müebbet hapse çevrilen cezası "sürekli hastalık" gerekçesiyle kaldırılmış olup yüzlerce sürekli hastalığı bulunan ağır hasta mahpusların cezalarının kaldırılmama ve tahliye edilmeme gerekçeleri nedir?
- 9- Ağır hasta mahpuslara dair bir düzenleme yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 10- Hayrettin Gül'ün ağırlaştırılmış hapis cezasının kaldırılması örneğinde olduğu gibi, neden denetimli serbestlik, koşullu salıverilme, cezaların ertelenmesi ve af gibi hususlarda hukuk kişiye göre farklılık arz etmektedir?
- 11- Hukuk kurallarının kişiye göre değişiklik göstermesi hukuk güvenliği ilkesini zedelemiyor mu?
- 12- Uygulamalarda yaratılan ikiliğin giderilmesi adına bir çalışma yapılması ne zaman gündeminizde olacaktır?